

Ivana Lazić-Konjik, Stana Ristić

Abstrakt

Tytuł wystąpienia: *Језичка слика породице у пословицама*

У вези са истраживањем феномена који се односе на породицу у српском језику и култури, у раду ћемо предствити језичку слику (ЈС) српске породице на паремијском материјалу (пословице и изреке) и то на основу родбинских назива уже и шире породице. Националну ЈС породице реконструисали смо на основу анализе материјала из Вукових српских народних пословица, коју смо на ширем плану истраживања упоређивали са ЈС породице у пословицама неколико других језика (руском, енглеском, немачком) према резултатима досадашњих компаративних истраживања.

У анализи је примењен тематски критеријум према којем су издвојени следећи типови породичних односа: 1. сродство по крви, 2. сродство по браку и 3. сродство по души, при чему је највећи број пословица указивао на сложене односе сродства по крви који су у анализи издвојени као његови подтипови и предствљени са три аспекта: 1.1. признавање сродства по крви, 1.2. карактеристике родитеља и 1.3. карактеристике деце. У анализи пословица које се односе на подтипове 1.2. и 1.3., као и на 2. тип сродства по браку примењен је и критеријум упаривања родбинских назива (типа: *отац – мајка, мајка – ћерка, отац – син; брат – сестра, син – ћерка; муж – жена*) како би се употпунила ЈС породице. Наведени типови односа сагледавани су такође са аксиолошког аспекта позитивног или/и негативног вредновања, како на једнојезичком плану у реконструкцији српске ЈС породице, тако и на компартивном плану ЈС породице у испоређиваним језицима.

Закључено је да је паремијски материјал у српском језику веома сличан паремијском материјалу у другим испоређиваним језицима, те да се сличност очитује и у ЈС породице реконструисаној на основу анализе тог материјала.